

gèria (GGAlg.), amb el dim. femení *Dubāia*; que, com explica Hess (22a), ve de l'arrel *dabb* 'anar lentament, arrossegar' (potser > circumspèctament) de l'àrab comú i també occidental *dubb*, *dubba* «ursus, ursus», *RMa*, 638, 98; *dabba* «bestia», 97, 207; *dabib*, *dabbáb* 5 adj. etc. en Dozy I, 421.

Altres possibilitats dins els NPP àrabs, que crec postergables, per menys fundades, encara que no xocarien amb l'obstacle fonètic, com la d'Oliver, són *Sid dayi*, o *Sid dayi*, i *Sādd ayi*, tots tres a Algèria 10 (GGAlg.).

¹ No en trobo notícia en *El Archivo* ni altres obres del P. Chabàs. Podríem conjecturar que la segona d'aquestes formes, que estaria per *-çalbi* sigui evolució fon. d'una variant contracta *-çadbi*. — ² Sembla que és una lleugeresa d'aquest nebot d'Asín: casualment veig el que li féu fer el mal pas. En un document de moriscos de Tudela (Navarra) a. 1174 figura un *Mohamad Setevi*, p. p. la *Rev. de Aragón*, 1902, en la qual llavors intervenia el seu oncle Asín 20 Es veu que en lletres àrabigues s'hi troba escrit *šatibi*. Seria una grafia imperfecta, aproximada, de baix llatí, *s = š*. Però res no té a veure això amb *Sedavi* ni amb el País Val., i es veu que el Sr. Oliver devia anotar a la lleugera *Setevi = šatibi*, i ho ha 25 aplicat a *Sedavi* atribuint-ho al seu oncle.

Sedelles, V. *Sada* *Sedillà*, V. *Seillà*

SEDÓ

Llogaret de Segarra uns 7 k. al Nord de Cervera, agre. al mun. de Torrefeta.

PRON. LOCAL: *sədó*, a Freixenet (Casac. 1920); 35 *sedó*, a les Pallargues (XLII, 106.3); hi vaig fer una breu enq. el 1964 (XLII, p. 102). El Baró de Maldà, que tenia propietats en aquesta comarca, i ho visità, parla de «*Cedó*» en *Excurs.*, 128.

MENCIONS ANT. Donem primer les cites del lloc, 40 i després la de barons que sens dubte en prenen nom.

1015, en una carta de població relativa a Segarra hom ha llegit «*ipsa guardia de Sudavo*» ¹ (Font Rius, *C. d. p.*, § 12, 24.5); 1035, el comte d'Urgell en donar a la seva església part de la «*civitatiss*» de Guissona, li marca afr. amb «*Archbellis*, villam subteriorem quam dicunt *Prenynosam* [Prenyanosa]; de parte Mer. ascendit in ipsa guardia de *Çadaone* et vadit usque flumen *Cervarie*» (*MarcaH.*, 213, c. 1060.16); 1040: «--- castellum *Vrsone* --- *Espalargii* --- *Figerola* caste- 50 llum *Sadaonis* ---» (id., col. 1070.20); 1076: *Sadaoni* (cit. amb Hostafrancs, doc. d'Arx. Sols.); 1276: «--- *Sadabo* --- l'Aranyó ---» (Soldevila, *Pere el Gran* III, 476); 1285 (altre doc. de *Pere el Gran*): «*Sadabon* --- Tarrega ---» (ed. de Desclot, *N. Cl.* v, 7n.); 1315: *Sa- 55 dabo* et Ribèr (*CoDoACA* XII, 251); 1359: *Sadao* (*CoDoACA* XII, 48).

Com a nom de baró. 1090: Guillelm Pere de *Sadao* (doc. de Cervera, *Cart. St. Cugat* III, 249); 1116: Guillelmus Petri de *Sadaó* (Font Rius, *C. d. p.*, § 48); 60

1150: Raimundus de *Sadaone* I (MiretS., *Templ.*, p. 88); 1182: Bernardum de *Sadao* d'Agremontel (*Cart. de Poblet*, p. 83); 1192: Arnaldi de *Sadaone*, vice senescalchi (*BABL* I, 136; també en un doc. de 1194, p. p. Font Rius, § 198); 1195: Arnau de *Sadaó* (Tort., *BABL* II, 469); i Arnal de *Sadaone* (*Cart. Poblet*, 58); 1213: B. de *Sadao*, en un doc. de Segarra (MiretS., *Templ.*, p. 212); 1232: Bernardus de *Sadaó*, testis (Font R., § 259); 1302: Guillelmi de *Sadabone*, de l'orde de Calatrava (Font Rius, § 355). Un *Bernart de Çadabon* havia rebut terres a Múrcia, amb confirmació en el *Rept.* que hi féu el rei de Castella, c. 1270 (ed. Torres, 11, 167).²

L'anàlisi fonètica comparativa de les mencions antigues, de remarcable uniformitat, segons les normes de la lingüística i la crítica filològica, ens condueix a una base *SATABON-, car una *-d-* intervocàlica només pot venir en català de *-t-*, i la *-v-* encara present en la menció més antiga (a. 1015), i que ha caigut normalment entre *a-o* (cf. *laor* LABORE, *preon* < *prevon* PROFUNDU, *gaó*, *gaons* CAVONE, *DECat* IV, 351-2), devia venir de *-b-* originària.

Tenim ací una preciosa relíquia ibèrica de la mateixa família de SAETĀBIS (d'on *Xàtiva*) i quasi amb el mateix radical; d'on ve també *Sádaba*, important vila d'Aragó occidental, entre Sos i Ejea (uns 70 k. a l'O. d'Osca, i un poc més al NO. de Saragossa). En aquest nom també la *-d-* suposa *-t-* i hi havia *v* en les mencions antigues: Madoz li troba *Sadava*, aa. 1099 i 1201, i en el citat *Rept.* de Múrcia, llegim *Çadava* (*Pascual*, *Maria* etc.), com nom d'aragonesos que hi han rebut heretats (146, 155, 203). En la Cròn. de Jaume I, Alaman de *Sádava* (*Ag.*, p. 267), i sovint Fortuny López de *Çadava* (pp. 271, 268.3, var. *Sadava*, 267.1f.).

En el doble radical SAET-/SAT- el més probable és que hi puguem veure el resultat d'una base ibèrica comuna SAITAB- adaptada diversament a la fonètica llatina, que no admetia el diftong AI sinó AE o A; recordem els casos de germ. AI > rom. *a*, veg. els arts. *guanyar*, *agró* etc. del *DECat*. La terminació oscil·laria entre *-is/-a/-on* com en TOLOBIS > *Tolba*, *Toló*. Altrement *-bo* era també una terminació usual en la toponímia ibèrica: *Itrabo*, *Bárcabo*, a Andalusia; BURSOA, *-abo* > arag. arabitzat *Borxa*, *Borja*.

Tenim el prolongament d'un antic duplicat de l'ibèric SATABON en uns noms de l'alt Pallars. 1) *Santaón*, nom d'un vessant de muntanya, i una font, en la serra que separa la vall d'Àneu de l'alta vall de Cardós, recollit en les enquestes de Dorve i Llavorre-Unarre (xx, 189, 191; xxxvii, 70.5). 2) El nom es repeteix a la Vall Ferrera, en el te. d'Ainet de Besan (*E.T.C.* I, 125). A l'alt Pallars es conserva sorda la *-t-* intervocàlica (*E.T.C.* I, 128j) i es manté la *-n* final (*E.T.C.* I, 125): i aquí tenim *Santaon* amb propagació de la nasal.

És possible, i almenys ben sostenible, que hi hagi encara altres continuacions del tipus SATABON o SE- o anàlegs, en altres països d'Occident. *Cadauo* NP antic,